

FIȘA DISCIPLINEI

Cercetări aprofundate în studiul religiilor

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca
1.2 Facultatea	Facultatea de Teologie Greco-Catolică
1.3 Departamentul	Școala Doctorală de Teologie și Științe Religioase
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Doctorat
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Doctorat în Teologie

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	KDR0007 Cercetări aprofundate în studiul religiilor						
2.2 Titularul activităților de curs	Prof. univ. dr. pr. Alexandru BUZALIC						
2.3 Titularul activităților de seminar	Prof. univ. dr. pr. Alexandru BUZALIC						
2.4 Anul de studiu	1	2.5 Semestrul	1	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	DOp.

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	36	Din care: 3.5 curs	24	3.6 seminar/laborator	12
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					48
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					32
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					25
Tutoriat					3
Examinări					4
Alte activități:					27
3.7 Total ore studiu individual	139				
3.8 Total ore pe semestru	175				
3.9 Numărul de credite	7				

4. Precondiții

4.1 de curriculum	Nu este cazul
4.2 de competențe	Nu este cazul

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Sală dotată cu calculator/laptop, videoproiector, conexiune la Internet
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	Sală dotată cu calculator/laptop, videoproiector, conexiune la Internet

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> - Capacitatea de a utiliza conceptele din domeniul cercetării pozitive a religiei, din filosofia și istoria comparată a religiilor într-o manieră corectă, de a le aplica în cercetarea specifică și în meta-analize concrete, precum și de a transmite în mod corect și adecvat cunoștințele dobândite; - Capacitatea de a înțelege, compara și chestiona fundamentele, specificul și locul/funcția religiilor lumii în cadrul societății și culturii umane; - Capacitatea de a realiza o cercetare într-una din direcțiile științelor religioase; - Capacitatea de a utiliza diferitele instrumente și tehnici de cercetare socio-umane precum și analiza rezultatelor inter-disciplinare din studiul religiilor; - Competențe în cercetarea documentară și în redactarea rezultatelor cercetării sau fundamentării din studiul religiei/religiozității sau a istoriei comparate a religiilor.
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> - Competența efectuării unor analize istorico-culturale care să reunească date specifice legate de evoluția religiilor lumii sau a sferei religiozității în diferite contexte civilizaționale; - Competența efectuării unor anamneze și diagnoze referitoare la contactul intercultural și multiconfesional în contextul globalizării după modelul zonelor de contact dintre etnii și grupări religioase din spațiile geo-culturale de contact; - Competența efectuării unor prognoze privitoare la contactul dintre religii și confesiuni diferite, ținând cont de mecanismele funcționale identificate din studiul comparat al religiilor și din psihologia sau sociologia religiei. - Cursul permite deschiderea spre cercetările interdisciplinare din domeniul teologiei conform polimorfismului fenomenului religios (antropologia, sociologia, istoria, geografia, economia, etc.), situarea fenomenului religios în contextul coabitării religiilor în același spațiu geografic ca urmare a migrațiilor, a procesului de globalizare, a secularizării, a pierderii reperelor doctrinare tradiționale și modificarea sferei religiozității, a ateismului, etc. și oferă un punct de plecare necesar pentru teologie în dezvoltarea discursului apologetic, hermeneutic și a deschiderii spre dialog pe care cercetarea contemporană o desfășoară în spiritul afirmării specificului propriu într-o dimensiune integrală, deschisă față de aprofundarea științifică a problematicilor tratate, într-o largă deschidere ecumenică.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> - Prezentarea evoluției istorico-culturale și a aspectelor fenomenologice ținând cont de metodologia specifică cercetărilor inter-disciplinare din științele religioase. <p>Studiul religiilor este o disciplină științifică autonomă prin obiectul și metodologia cercetării, care se încadrează în domeniul socio-umanelor, având ca obiect de studiu religia (concretizată prin religiile actuale, religiile istorice și mișcările etico-religioase contemporane) și religiozitatea umană (sfera psihică a cogniției, afectivității și a actelor volitiv-decizionale influențate de concepția despre lume și de valorile etico-religioase asumate) sub aspect fenomenologic, istoric, al filosofiei și psihologiei religiei, în dimensiune antropologică individuală și socială.</p> <p>Tematica cursului urmărește două axe de aprofundare a cercetărilor din domeniul științelor religioase :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Istoria comparată a religiilor conform noilor cercetări din domeniul <i>teologiilor</i> specifice (concepția despre Dumnezeu / divinitățile panteonului), a antropologiei culturale, a etnopsihologiei și a studiului istoric. - Receptarea rezultatelor recente din domeniul religiologiei și interferența acestora cu cercetarea teologică și cu practica pastorală a Bisericii creștine.
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> - Prezentarea disciplinei conform studiilor actuale din domeniu, în complexitatea fenomenului religios și în specificul fiecărui ambient geo-cultural conform evoluției istorice a fiecărei religii sau a religiozității; <p>Parcursul cursului de <i>Cercetări aprofundate în studiul religiilor</i> permite doctoranzilor:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Să cunoască fondul principal al cunoștințelor de specialitate. - Să stăpânească elementele teoretico-metodologice aplicabile în cercetarea teologică de specialitate.

	- Să aplice rezultatele cercetărilor în meta-analizarea fenomenologiei religiei, în tratarea conținutului teologiei fundamentale și în actualizarea teologiei pastorale conform confruntării cu noile situații (migrațiile și aculturarea, globalizarea culturală, secularizarea societății, etc.).
--	---

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1.Introducere. Domenii de cercetare pozitivă în științele religioase. Teorii privind apariția religiei. Clasificarea religiilor. Tipuri de religiozitate.	explicația, dialogul, problematizarea, dezbateră	
2.Structura religiilor. Elemente de psihologie religioasă. Elemente de sociologia religiei.	explicația, dialogul, problematizarea, dezbateră	
3.Omul <i>homo religiosus</i> . Religiile arhaice. Religiozitatea aborigenilor. Șamanismul. Școala etnologică a lui Wilhelm Schmidt.	explicația, dialogul, problematizarea, dezbateră	Bazele noii antropologii spirituale de la M. Eliade la J. Riess
4.Religiile Indiei: Vedantinismul. Brahmanismul. Sistemele etico-religioase anti-brahmane (Jainismul, Buddhismul). Hinduismul.	explicația, dialogul, problematizarea, dezbateră	
5.Religiile Japoniei: Shintoismul. Buddhismul Zen.	explicația, dialogul, problematizarea, dezbateră	
6.Animismul african. Religiile Oceaniei. Istoria religiilor Americii de Nord, Centrală și de Sud.	explicația, dialogul, problematizarea, dezbateră	
7.Religiile monoteiste: Iudaismul. Creștinismul. Islamul.	explicația, dialogul, problematizarea, dezbateră	
8.Migrație și religie. Religia factor identitar. Aculturația și patologia aculturației. Inculturarea valorilor creștinismului și civilizației occidentale, limite și provocări în epoca contemporană.	explicația, dialogul, problematizarea, dezbateră	
9.Religia în epoca secularizării și globalizării.	explicația, dialogul, problematizarea, dezbateră	
10.Mutații culturale ale civilizației contemporane. Problematika șocului ciocnirii civilizațiilor.	explicația, dialogul, problematizarea, dezbateră	
11. Ateism, agnosticism, islam și creștinism în Europa contemporană. Concepția despre lume și cunoașterea umană.	explicația, dialogul, problematizarea, dezbateră	
12.Provocările lumii de mâine. Lumea post-seculară.	explicația, dialogul, problematizarea, dezbateră	Modificări antropologice și coabitarea cu IA

Bibliografie:

BUZALIC Alexandru, *Anthropos. Paradigmele unui model antropologic integral*, Galaxia Gutenberg, 2022

BUZALIC Alexandru, *Crepusculul civilizațiilor. Metaanaliza spiritualității tranzițiilor culturale*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2017.

BUZALIC Alexandru, Vianney I. ABADI, *Creștinism sau neopăgânism*, Editura Unitas, Cluj-Napoca, 2002

BUZALIC Alexandru, *Ekklesia. din problematica eclesiologiei contemporane. ediția a doua completată și adăugită*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca 2022.

BUZALIC Alexandru, *Theos. Despre Dumnezeu*, Editura Buna Vestire, Blaj, 2005.

BUZALIC Alexandru, *Teologia Transcendentală – Prospectivă în Gândirea lui Karl Rahner*, Editura Logos '94, Oradea, 2003,

BUZALIC Alexandru, *Migrație și religie*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2016.

BUZALIC Alexandru, Anca BUZALIC, *Psihologia religiei*, ediția a II-a revizuită, Galaxia Gutenberg, 2010.

DANCA Wilhelm, *Mircea Eliade. Definiții Sacre*, Ars Longa, 1998.

DURKHEIM Emile, *Formele elementare ale vieții religioase*, Antet, 2005.

ELIADE Mircea, *Comentarii la Legenda Meșterului Manole*, 1943 în antologia *Drumul spre centru*, Univers, 1991.

ELIADE Mircea, *Istoria ideilor și credințelor religioase*, vol. I,II,III, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1990.

ELIADE Mircea, *Ocultism, vrăjitorie și mode culturale*, Humanitas, București 1997

HUNTINGTON Samuel, *Ciocnirea civilizațiilor și refacerea ordinii mondiale*, Editura Antet, București, 2007.

ELIADE Mircea, *Religii australiene*, ediție curentă Editura Herald, 2012.

HUNTINGTON Samuel, *Cine suntem. Provocarile la adresa identității americane*, editura Antet, București, 2005.

MESLIN Michel, *L'Expérience humaine du Divin*, Les Editions du Cerf, (=Cogitatio Fidei), Paris, 1988

RAHNER Karl, VORGRIMMER Herbert, *Petit dictionnaire de Théologie catholique*, Editions du Seuil, Paris, 1970.

RICOEUR Paul, *Istorie și adevăr*, Editura Anastasia, 1996.

SAGAN Carl, *Creierul lui Broca. De la Pământ la stele*, Editura politică, București 1989

ŠPIDLIK Tomaš, *La spiritualita dell'Oriente Cristiano*, Pontificium Institutum Orientale, Roma 1985

WACH Joachim, *Sociologia religiei*, Polirom, 1997.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
Elemente introductive.	dialogul, problematizarea, dezbateră	
Substratul cultural arhaic în Europa	dialogul, problematizarea, dezbateră	
Cultura creștină	Studiu de caz: construirea catedralelor medievale	Modificări culturale, vizionare film documentar și comentarea acestuia
Confesionalizarea creștinismului în Epoca Modernă	dialogul, problematizarea, dezbateră	
Biserici tradiționale din Transilvania	dialogul, problematizarea, dezbateră	
Dezintegrarea unității creștinismului	dezbateră	
<i>Lumen Gentium</i> – analiza textului conciliar.	dialogul, problematizarea	
Istorie și metaistorie – spațiul și timpul în teologie	dialogul, problematizarea, dezbateră	
Emigrația forței de muncă în spațiul european	dialogul, problematizarea	Analiza datelor și statisticilor oficiale
Religie și superstiție	dialogul, problematizarea, dezbateră	
Dialogul ecumenic și teologic internațional	problematizare	
Globalizarea și tendințe în religiozitatea europeană - Prognoze	dialogul, problematizarea, dezbateră	

Bibliografie:

ALBU Cornel, Andreescu Eugen, Carata Viorel - *Piata comuna si perspectiva anului 2000*, Bucuresti, 1993.

ALEXANDRESCU Gr., Popa V. - *Posibile arhitecturi institutionale europene*, Editura Universitatii Nationale de Aparare, Bucuresti, 2004.

AVRAM Cezar, RADU Roxana, GAICU Laura - *Uniunea Europeana. Trecut si prezent*, Editura Universitaria, Craiova, 2006.

BADESCU I., Dan DUNGACIU (coordonatori), *Sociologia si geopolitica frontierei*, vol. I-II, Ed. Floare-Albastra, Bucuresti, 1995;

BARBULESCU Iordan Gheorghe - *Sistemul institutional*, Editura Tritonic, Bucuresti, 2007.

BADESCU Ilie (coord.)- *Geopolitica integrarii europene*, Editura Universitatii din Bucuresti, Bucuresti, 2003.

CLAVAL Paul, *Geopolitică și geostrategie*, Editura Corint, București, 2002

CODA Piero, *Dumnezeu Unul și Întreit*, Institutul Teologic Romano-Catolic "Sfânta Tereza", București 1993

DE CHARDIN Pierre Teilhard, *Fenomenul uman*, Editura AION, Oradea, 1997

DE LUBAC Henri, *Sur les chemins de Dieu*, Editions Montaigne, Aubier, 1956

DEZZA Paolo, *Filosofia*, (ediția a II-a), Editura Ars Longa, Iași, 1997

FERENȚ Eduard, *Dumnezeul cel viu, unic în ființă și întreit în Persoane*, Institutul Teologic Romano-Catolic de grad Universitar, Iași 1997

GIBELLINI Rosino, *Panorama de la théologie au XXe siècle*, Les Éditions du CERF, Paris 1994

<http://www.geopolitica.ro/>

Gott als Wirklichkeit, Verlag Josef Knecht, Frankfurt am Main, 1994

MARGA Andrei, *Filozofia unificarii europene*, colectia Studii europene, bibl. Apostrof, Cluj-Napoca, 1995.

MILZA Pierre, Serge BERSTEIN, *Istoria secolului XX. Lumea între război și pace*, vol. II, București, 1998;

RAHNER Karl, *Dieu dans le Nouveau Testament*, Les Editions Desclee de Brouwer, Paris, 1968

RAHNER Karl, *Dio e Rivelazione, Nuovi saggi VII*, Edizioni Paoline, Roma, 1981

RAHNER Karl, *La grazia come centro dell'esistenza umana. Intervista a Rahner e su Rahner in occasione del suo 70 mo compleanno*, Editioni Paoline, Roma, 1974.

RAHNER Karl, *Überlegungen zur Methode der Theologie*, în *Schriften zur Theologie*, vol. 9, Benziger, Einsiedeln-Zürich-Köln 1970

SATTLER Dorothea, SCHNEIDER Theodor, *Gotteslehre*, în *Handbuch der Dogmatik*, Vol 1, Patmos Verlag Düsseldorf, 1995

STUBENRAUCH Bertram, *Dreifaltigkeit*, Topos plus Verlagsmeinschaft, Regensburg, 2002

Tratatul Uniunii Europene, Editura Lucrețius, București, 1997;

WERBICK Jürgen, *Prolegomena*, în *Handbuch der Dogmatik*, vol.1, Patmos Verlag, Düsseldorf, 1995

WALLERSTEIN Immanuel, *Sistemul mondial modern*, 4 vol., Meridiane, Bucuresti, 1992-1993;

WERBICK Jürgen, *Prolegomena*, în *Handbuch der Dogmatik*, vol.1, Patmos Verlag, Düsseldorf, 1995

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Stăpânirea metodologiei cercetării din domeniul teologiei contemporane și a științelor umaniste.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Participarea la 60% din totalul orelor de curs	Examen scris	80%
10.5 Seminar/laborator	Participarea la 80% din seminarii	Evaluare continuă	20%
10.6 Standard minim de performanță			
utilizarea conceptele teologice într-o manieră corectă și adaptată			

Data completării:
20.02.2025

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

Data avizării în școala doctorală:

Semnătura directorului școlii doctorale